

S. Nøderfæn: Saa vist som jeg uafbrudt ved min Medvirken ved denne Sags Behandling har holdt mig det for Die at søge opnaaet den størst mulige Sikkerhed for de Umyndiges Midler, og saa vist som jeg overhovedet har villet bidrage til at fæstne Tilbliden til Creditforholdene, saa vist maa jeg paa den anden Side tilstaae, at jeg ikke kan erkjende Rigtigheden af de Betragtninger, som den høitagede Justitsminister nu gjorde gjældende. Hvad angaaer Sikkerheden af anden Prioritet, da forekommer det mig, at Erfaringen udfølgelig har vist, at der har været ikke eet, men mangfoldige Tilfælde, hvori anden Prioritet har været solidere end første, og man har derfor heller ikke hidtil fundet det hensigtsmæssigt ganske at affkære Udlaan paa anden Prioritet. Det er imidlertid dog navnlig Justitsministerens Bemærkninger til Udvalgets Forslag under Nr. 35, der have foranlediget mig til at begjære Ordet. Det er vel saa, at det vil medføre forøget Uleilighed og en besværligere Forretningsgang, navnlig for Laanebestyrelserne, naar der skal medoptages mange saa smaa Parter som dem, der derved havees for Die. Men ligesom enhver Grændse overhovedet er vilkaarlig, saaledes troer jeg, at den i Udkastet foreslaaede Grændse i en dobbelt Henseende er uheldig. Efterat Creditforholdene have udviklet sig saaledes, at Laan af private Midler næsten ikke ere til at faae i faste Eiendomme til en rimelig Rente, er det dobbelt uheldigt ligefrem ad Lovgivningens Vej at ville affkære Besidderne af smaa Eiendomme fra enhverformelst Udgang til at opnaae Laan, selv om deres Eiendomme maatte afgive nok saa god Sikkerhed. Og skjøndt jeg villig erkjender den forøgede Byrde, som det vil medføre at skulle controlere en Mængde mindre Pantter fremfor færre større, saa troer jeg dog ikke, at Bauskeltgheden derved vil være uoverkommelig. Jeg troer derhos ganske vist, at Faren med Hensyn til Sikkerheden af saadanne Laan i mindre Eiendomme ikke i Virkeligheden er saa stor som ved Laan i større Eiendomme, naar man kommer høiere op, navnlig fordi saadanne smaa Eiendomme langt lettere finde Liebhaveere i Handel og Wandel, i det Tilfælde at det en

enkelt Gang skulde vise sig, at Paagjældende ikke var istand til at bestaae, og at Eiendommen derfor maatte sælges. Naar der holdes et vaagent Die og en fornuftig Control med, at de Paagjældende ikke lade Bygningerne totalt forfalde, og med Sordernes Drift, — jeg tænker nærmest paa Huse med Sord, — da troer jeg ikke, at der vil være nogen Fare for Sikkerheden af Laan i slige mindre Eiendomme. Og i Betragtning af den stedse stigende Bauskeltghed for Besidderne af saadanne Eiendomme ved at faae Laan vil det derhos, som sagt, ikke være heldigt at fastslaae en Bestemmelse, der sætter en saadan vilkaarlig Grændse som den, der er foreslaaet i 2det Stykke af § 12. Jeg vil derfor meget anbefale Thinget at vedtage Udvalgets Forslag under Nr. 35 og at overlade Skjønet i de enkelte Tilfælde til de paagjældende locale Autoriteter.

Philipfen: Jeg skal være meget villig til at erkjende Rigtigheden af, hvad den ærede sidste Taler yttrede, at Besidderne af smaa Eiendomme paa Landet ere meget uheldig situerede med Hensyn til at erholde Laan, og jeg vil derfor ogsaa ønske, at saadanne Institutioner, der have Midler at udlaae, f. Ex. Sparekasserne og Bestyrelsen for Umyndiges Midler, maatte kunne tage Hensyn til dem. Men jeg troer paa den anden Side, at det ikke gaaer an ganske at bortkaste Bestemmelsen om et Minimum for Laanene. En Grændse maa her fastsættes. Under almindelige Forhold kan der nemlig vel meget godt være tilstrækkelig Sikkerhed i en saadan lille Eiendom, der er taxeret f. Ex. til 2 eller 300 Rd., for Halvdelen deraf paa første Prioritet; men vi maae huske paa, at i det Dieblid, da der skeer tvunget Salg af samme, ville Omkostningerne ved Salget ofte kunne løbe op til over Halvdelen af en saadan Eiendoms Værdi. I det Tilfælde, at der skeer tvunget Salg, vil det altsaa oftere kunne skee, at selv en Capital, som kun beløber sig til Halvdelen af Eiendommens Værdi, og som staaer paa første Prioritet, for en Deel vil kunne gaae tabt. Jeg troer derfor, at det er rigtigst, at der i den nye Lov fastsættes et Minimum for